

Nr 652

Av herr **Olsson, Johan, m. fl.**, *angående verksamheten vid statistiska centralbyråns prognosinstitut.*

(Lika lydande med motion nr 753 i Andra kammaren)

De ungdomar som nu är i färd med eller står i begrepp att påbörja sin utbildning kommer att vara yrkesverksamma åtskilliga årtionden in på nästa århundrade. Vårt samhälle är emellertid stätt i en snabb förändring, och de beslut som i dag fattas i fråga om insatser för att möta behovet av utbildning på olika områden måste passas in i ett dynamiskt sammanhang. Säkraste möjliga prognoser för den kommande utvecklingen är härvid givetvis av utomordentligt stort värde för dem som fattar besluten, t. ex. beträffande den form och den omfattning vari utbildning skall ställas till förfogande.

Långtidsprognoser beträffande tillgång och efterfrågan på arbetskraft utföres av ett s. k. prognosinstitut, som inrättades inom arbetsmarknadsstyrelsen år 1960 och som 1964 överfördes till statistiska centralbyrån. Prognoserna publiceras i institutets serie "Meddelanden från prognosinstitutet". Långtidsprognoserna har i allmänhet gällt särskilda yrkesgrupper, men det har även gjorts beräkningar som avser hela arbetsmarknaden. Den tidrymd prognoserna avser att täcka varierar. Prognoser som gjorts under senare år har i allmänhet sträckt sig fram till 1980.

Under årens lopp har en viss skepsis utbredd sig beträffande de reella möjligheterna att förutse utvecklingen ens 10—20 år framåt. De senaste årtiondenas accelererade utveckling har inom en rad olika områden tvingat såväl myndigheter som enskilda människor till omprövningar av tidigare beslut. I skilda sammanhang har den använda prognosmetodiken diskuterats, och felslagna prognoser har givit underlag till kritik mot hittills använda metoder, vilka anses alltför starkt förenkla utvecklingsförloppen.

Som ett exempel kan erinras om det nuvarande stora överskottet på tekniker, trots att det i början av 1960-talet närmast ansågs föreligga ett så gott som omätligt behov av arbetskraft med teknisk utbildning.

Arbetsmarknadsutvecklingen styrs inte enbart av ekonomisk-statistiska lagar som kan översättas i matematiska tabeller. Även beteendevetenskaperna borde kunna lämna viktiga bidrag när det gäller att förbättra prognosmodellerna.

Bristen på vetenskapligt erkänd metodik liksom en rad missförstånd och

vantolkningar av de utförda prognoserna har kommit många att helt ifrågasätta värdet av prognoser. De flesta torde dock vara överens om att metoder borde kunna tillskapas som ger säkrare resultat än vad som går att få fram för närvarande.

Med stöd av det ovan anförda hemställer vi,

att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om åtgärder, bland annat i form av ökade anslag, i syfte att åstadkomma förbättrade metoder för den verksamhet som för närvarande bedrivs vid det s. k. prognosinstitutet inom statistiska centralbyrån.

Stockholm den 28 januari 1969

Johan A. Olsson (cp)

Egon Andreasson (cp) Harald Pettersson (cp) Elvy Olsson (cp)

Nr 653

Av herr **Olsson, Manne, m. fl.**, om ändrade regler för skatteutjämningsbidrag.

(Lika lydande med motion nr 767 i Andra kammaren)

Stockholm den 28 januari 1969

Manne Olsson (s) Gillis Augustsson (s) Uno Hedström (s)

Nils Magnusson (s) Kaj Lokander (s)
